

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Анархизмът в Испания **2**

Испанската федерация се превръща в децентрализирана, зависима от действията на организирани работници много повече, отколкото от бюрократичните „съвети“.

Рециклираните мутри **3**

Държавата гласува закон, че трябва производителите на опаковки да плащат еко-макси. Тези такси се прибират от гържавата и отиват в джоба на вълците, дето ни чистят улиците.

Доносничеството като начин на живот **5**

Разцветът на доносите в българската гържава достига своя апогей по време на периода на т. нар. чист „сталинизъм“ от 1944 до 1953 г.

Фашизъм и демокрация: интервю с чешки антифашист **7**

Фашизмът и така наречената „демокрация“ са по-скоро са две форми на една система – капитализмът и гържавата.

Как да не върнем парите на хората **9**

Ако приемем логиката на бюрократите, които отказват да плащат поради „нечетливост“, трябва да спрем да плащаме данъци поради „неразбираемост“ на техните указания.

ДЕН ЗА ПРОТЕСТ

1 МАЙ

Истинското значение на Първи май не е в разхождането из града и яденето на кебапчета, последвано от речите на политици и синдикални бюрократи

» » продължава на страница 2

Държавата, срещу която се борим

Chicago 1886

Според медиите в нея 95% от престъпленията се разкриват, управляващите подкрепят мира и демокрацията, БВП расте стабилно с около 6% годишно и все повече хора живеят на кредит, което показва повишената сигурност сред средната класа (за работническа класа вече е неудобно да се говори). Лоши са единствено политиците, тях можем да ги пльем на воля, стига да не споменаваме имена и да не показваме лица. Породата „политик“ е много лоша, но отделните нейни представители са изключения,

стига да не са от „грешната“ политическа сила.

Ние от ФАБ виждаме нещата по твърде различен начин. Никои няма желание, нито възможности да направят пълен списък от престъпленията, които стават ежедневно около нас. Престъпления не според закона или морала – от тях ние не се интересуваме особено – а престъпления за съвестта на всеки достоен човек. Престъпления, които повечето бедни хора около нас подминават с погръжни погустак и още малко болка в кошницата на „промяната“. Престъпления, за които журналистите губят работата си, ако решат да ги раздухат истински. Престъпления, които създаваха и още създават истинските капиталисти у нас – тези, на които няма как да не се плаща и на които няма как да се откаже. Ще споменем само няколко от тях, заедно с последствията, на които се радваме всички ние.

Държавата слабо ни интересува. Интересуват ни хората и затова започваме от обществото и така нареченото „обществено мнение“. Такова животно, разбира се, не съществува,

София 2007

понеже „обществените“ медици, които уж го изразяват, са точно толкова обществени, колкото и мерцедесът на Васил Божков. Според официалните статистики България е в първите 10 в света по влияние на правителството върху медиите и на първо място по автоцензура в самите „обществени“ медици. Ето, шампиони сме не само по фигурно пързалане, но това удобно се подминава с лека ръка от същите тези „обществени“ медици. Като резултат, на „общественото мнение“ не му пука

» » продължава на страница 4

ИМАМЕ ЛИ ВСЕ ПАК ПОВОД ЗА ПРАЗНИК?

„Свободна мисъл“ навърши 200 броя

„Свободна мисъл“ се възроди преди 17 години в едно време, в което сякаш всеки издаваше свой вестник и всеки имаше своя партия. Тогава всеки имаше какво да извика – болки и страсти, спотаявани или потискани от системата десетилетия наред, се изляха по вестникарските кола. 17 години по-късно никои няма свой вестник и никои няма своя партия. Партийните и синдикални „органи“ със стохиядни тиражи днес трудно ще напълнят половин товарен вагон, ако железничарите не стачкуват. Големите надежди и милионните партии се замениха от голямото разочарование и партийните милионери.

Къде са „Демокрация“, „Земеделско знаме“, „Свободен народ“, „Подкрепа“, „Век 21“, какво представлява „Дума“ днес? В страната, в която най-капиталистическият вестник се нарича „Труд“, журналистиката има незавидната роля да запълва бялото между рекламите. Партиите идват и си отиват, пускат на пазара нови издания-еднодневки, които пропагат безславно, заедно с „рейтинга“ поредния политическия месец.

Голямо е изкушението да кажем да, ние оцеляхме, не се отказахме, не прекъснахме нито за година, нито за месец и ето – продължаваме да имаме своя организация, своя редакция, свой вестник. Продължаваме да пишем за същите проблеми, за същите борби, със същите амбиции и вяра, че говорим истината за истинските неща и не гоним тираж и сипматии с вълшебни приказки, че не сме допуснали ни спонсор, ни реклама да оцапат страниците на вестника.

Голямо е изкушението да го кажем, но като всяко изкушение то е измамно. Свършихме си работата като вестникари, а работата на вестникарите е да издават вестник. Работата на анархистите е да се борят за по-добър живот, но животът през тези години не стана по-добър. И цом е така, значи явно и ние не сме си свършили работата както трябва. Затова и „юбилейният“ ни брой 200 не е повод за нищо повече от това да видим какво от несвършената работа ще свършим в брой 201.

Анархизмът в Испания

Въведение

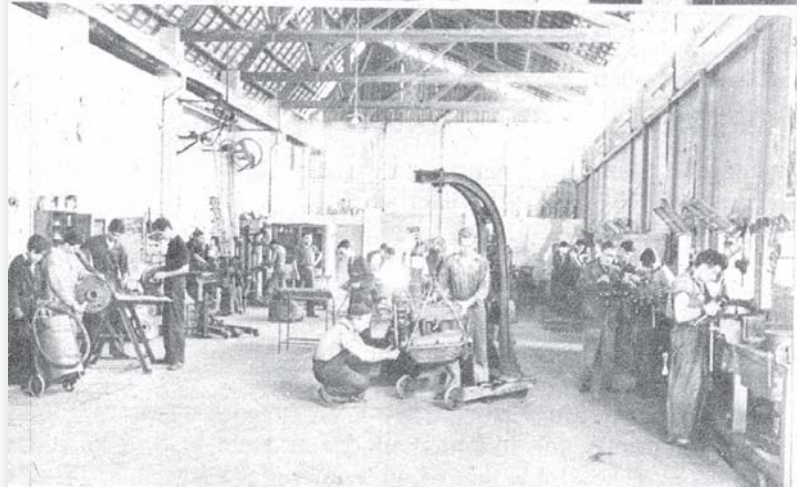
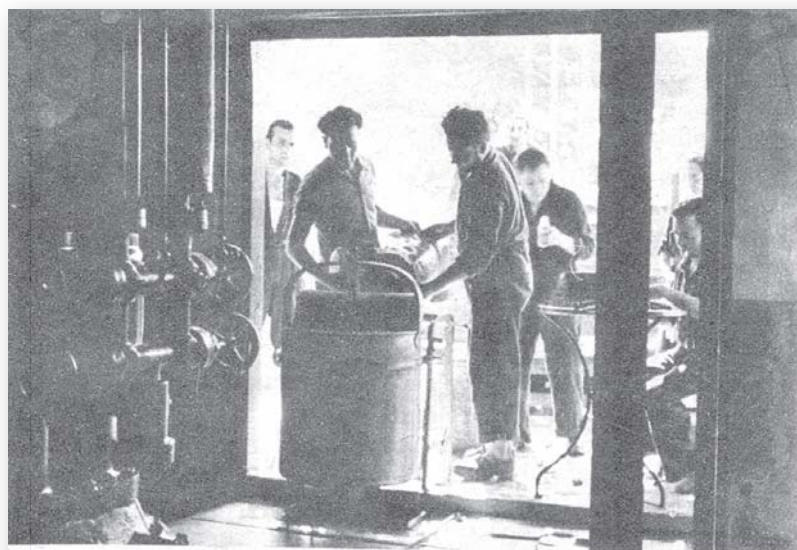
Анархизмът исторически печели най-голяма подкрепа и влияние в Испания, особено в продължение на повече от 70-годишното си съществуване преди победата на Франсиско Франко в Испанската гражданска война от 1936-1939г.

В Испания се утвърждават няколко варианта на анархизма: селският анархизъм в областта на Андалусия; градският анархо-синдикализъм в Каталуня и особено в столицата Барселона; и това, което понякога наричаме „чист“ анархизъм, в други градове като Сарагоса. Независимо от различията, това са допълващи се категории и те споделят взаимни идеологически прилики.

В началото успехът на анархисткото движение е спорадичен. Анархистите организират стачка и редиците се съгъстват. Обикновено полицейските репресии намаляват броя им отново, но в същото време силно радикализират мнозина други. Този повтарящ се цикъл спомага да се стигне до ера на взаимно насилие в началото на 20 век, когато въоръжени анархисти и *pistoleros*, въоръжени банди, наемани от собствениците на компании, са едновременно отговорни за политически покушения.

През 20 век това насилие започва да спада и движението набира скорост с възхода на анархосиндикализма и създаването на голям либертарен (безвластнически) съюз като НКТ (CNT). Общите стачки започват да стават обичайно явление и големи групи от испанската работническа класа възприемат анархистки идеи. ФИА (FAI) бива създадена като чисто анархистка асоциация с намерението да запази НКТ на идейните принципи на анархизма.

Анархистите играят централна роля в борбата срещу Франко по време на Испанската гражданска война. По същото време широкообхватна социална революция се разгръща в Испания, по време на която земи и фабрики биват колективизирани и контролирани от работниците. Революцията обаче бива почти напълно задушана още преди края на гражданската война от комунистически и контролирани от Сталин сили, които искат да се обезпечат, че социалният модел, възприет от Испанската република, ще бъде техният собствен и по този начин се стремят да докажат на западните либерални демокрации, че комунистическа Русия няма да подкрепя социални революции, които са враж-

Националната конфедерация на труда (CNT) става сила, способна да поеме изцяло организацията на икономиката.

дебни към установения социален ред. Всички останали социални реформи приключват през 1939 с победата на Франко, който екзекутира хиляди анархисти. Съпротивата срещу неговото управление никога не приключва напълно – много жилави бойци участват в акции на саботаж и други преки акции, както и в няколко опита за убийство на самия Франко.

Техният завет остава важен до ден днешен, най-вече за анархистите, които гледат на техните постижения като исторически пример и прецедент за валидността на анархизма.

Началото

До средата на 19 век революционните идеи са напълно неизвестни в Испания. Най-близки до радикалните движения можем да открием сред последователите на Пиер-Жозеф Прудон, познати като федералисти, най-

известен от които е Франсис Пи и Маргал (наречен след смъртта си от анархисткия мислител Рикардо Мела „най-мързият от федералистите, почти анархист“).

Дълбоко вкоренени у народа са такива по-късно асоциирани с анархизма чувства като антиклерикализма и недоверието в правителството. Те са широко разпространени сред населението, но без фокусиран мироглед. Някои части на страната имат дълга история на неподчинение, но това не е свързано с някакво политическо движение, а рогено от тежките обстоятелства. Същото положение се наблюдава и в градовете – много преди работниците да се запознаят с анархосиндикализма, има общи стачки и други конфликти между работниците и техните работодатели.

Първият успешен опит да се представи анархизмът пред испанското население

е през 1868 година. Революционер на средна възраст на име Джузепе Фанели идва в Испания на обиколка, планирана от Михаил Бакунин в опит да набере членове за Първия интернационал – международната организация, целяща за победите, работещи за победата на работническата класа, която по-късно започва да бъде доминирана от марксистите.

Фанели говори френски и италиански, така че хората могат да разберат много малко от това, което казва, с изключение на един човек, Томас Гонсалес Мораго, който знае френски. Ефектът от речите на Фанели обаче бил силен. Анселмо Лоренсо дава следният отчет за неговото ораторство: „Гласът му притежаваше метален тон и беше възприемчив за всяка интонация, която използваше, преминавайки от акцентите на гняв и омраза срещу тираните и експлоататорите към тези, които страдат и са достойни за нашето съжаление и утеха... Можем да разберем неговата експресивна мимика и да последваме речта му.“ Тези работници, искащи нещо повече от кроткия радикализъм на тогавашния ден, постепенно стават основата на испанското анархистко движение и бързо разпространяват „Идеята“ в цяла Испания. Потиснатите и маргинализирани работнически класи стават много възприемчиви към такава идеология, атакуваща институциите, които те смятат за потискащи – Държавата с нейната корупция и бруталност, капитализмът с неговото огромно разделение между крайната бедност и огромното богатство и мощната насилническа институция на организираната религия.

Скоро е основана организация на първия интернационал в Магрид. Малцината посветени и убедени анархисти, запознати с „идеята“ от Фанели, започват да организират митинги, да изнасят речи и да привличат нови последователи. През 1870 година Магридската група на Интернационала наброява около 2000 члена.

Анархизмът има много повече последователи в Барселона – вече бастион на пролетарския бунт, лудизма и трейдънионизма. Бойната вече работническа класа, както и в Магрид, се запознава философията на анархизма в края на 60-те години на 19 век. През 1869 година секция на Интернационала е основана и в Барселона.

Тези векове на революционна активност продължа-

ват с разпространението на идеи чрез речи, дискусии, митинги, както и чрез вестника La Solidaridad (Солидарност). Анархизмът скоро пуска корени почти навсякъде в Испания, в села и градове и в чертите на автономните организации. Много от селаните са вече анархистични в своите структури преди разпространението на „анархистките“ идеи.

Важно събитие в тези години е конгресът в Барселона от 1870 година, където делегати от 150 работнически асоциации се срещат, заедно с хиляди обикновени работници, присъстващи като наблюдатели в препълнената зала. На този конгрес испанската секция на Интернационала е преименувана на Испанска регионална федерация (известна също като Испанската федерация) и се обсъждат чертите на една бъдеща организация. Конгресът притежава чист анархистки дух, въпреки присъствието на не-анархистки членове на Интернационала от други европейски страни. На него не присъства официалната преса и съществуващите политически партии, които го отминават с презрение. Участващите в конгреса на свой ред заклеят политическия процес като нелегитимно средство за промяна и предвещават бъдещата сила на синдикалистките обединения като НКТ (CNT).

Социалисти и либерали вътре в самата Испанска федерация се опитват да я реорганизират през 1871 година, като я обединяват в пет секции с различни комитети и съвети. Много анархисти вътре във федерацията започват да чувстват, че това е в пълно противоречие с тяхната вяра в децентрализацията. Следва година на конфликт, в която анархистите се борят с „авторитарните“ вътре в самата федерация, като в един момент успяват да ги изключат през 1872 година. В същата година Михаил Бакунин е изключен от Интернационала от марксистите, които по това време са мнозинство в него. Анархистите, изправени пред явната враждебност на бившите си съюзници отляво, преобразуват структурата на своето движение в Испания. Испанската федерация се превръща в децентрализирана, зависима от действията на организирания работници много повече, отколкото от бюрократичните „съвети“. Това е и структурата, която най-много подхожда на анархистките принципи. •

(слегва)

1 май е ден за протест

» » продължава от страница 1

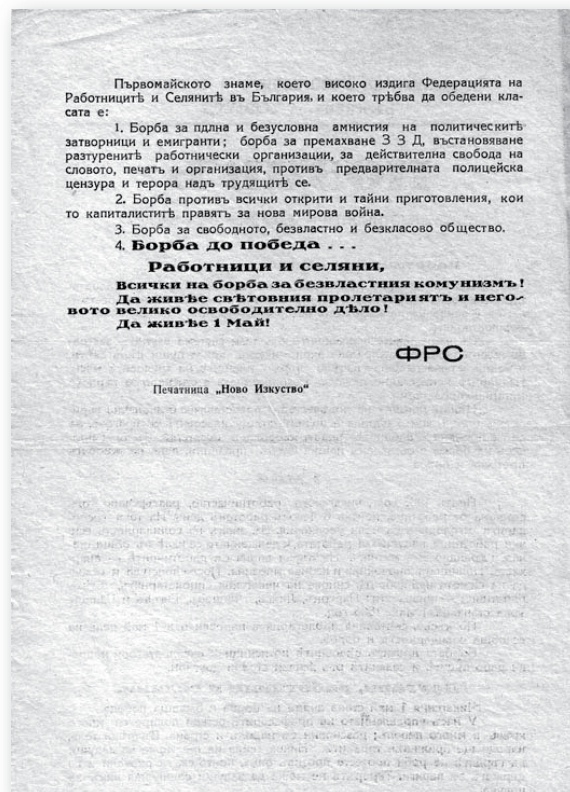
По официални данни за изминалите три месеца на 2007 година са установени 54 790 нарушения в трудовия сектор: 41% от тях са липса на безопасни условия на труд, 28% са от неадекватно заплащане (или липса на таквова), превишено работно време, липса на почивка през деня, липса на отпуски. Както всички знаем, проверки се правят на произволни места, далеч не се следи всичко, тъй че сами можем да се досетим колко още такива нарушения има и колко хора работят за без пари, по 10-12 часа на ден, без отпусък.

По официални данни за изминалата 2006 година 139 души са загинали при трудови злополуки, а 20 са останали инвалиди.

По официални данни 92% от работещите поне веднъж месечно работят и събота, и неделя.

По официални данни 5% от българите са богати, 25% спадат към средната класа, а 70% са бедни, като 35% от тях са на абсолютния праг на бедност.

По официални данни населението на България за по-

Първомайски позивъ на Федерацията на работниците и селяните в България (ФРС) от 1932 г.

следната година е намаляло с 22 хиляди души, а броят на емигриралите вече достигна 800 хиляди. На две роде ни деца у нас умират трима души.

През изминалата година и по-специално през последните няколко месеца всеки човек усети ценовия шок, предизвикан от влизането ни в ЕС. Така нареченият „ев-

ропейски стандарт“, за който толкова години властите ни разказваха приказки, се оказа точно това, което и предполагаме – поредната гавра с народа. Най-елементарният пример са именно цените, които плащаме и заплатите, които получаваме. С всеки следващ месец стоките и услугите се повишават с десет-

ки процента, а заплатите, които получаваме се оставят все същите, независимо от количеството положен труд.

Но нали си имаме синдикати, които да ни търсят правата – защо сме на улицата? За близо, вече, 18 години на всеки му е станало ясно как точно синдикатите се борят за правата на

работещите – и по-точно: НИКАК. Синдикалните лидери са борбени до момента, в който не седнат да преговарят – от там нататък всички ни е ясно.

Истинското значение на първи май не е в разхождането из града и яденето на кебапчета, последвано от речите на всякакви политици и бюрократи от професионалните съюзи. Първи май е облян в потта и умората на работниците и кръвта на анархистите от Чикаго през 1886 г. Още тогава те показаха, че съществува истинска алтернатива за възраждане на работническото движение в условията на експлоатиращата капиталистическа система. Тази алтернатива е революционният анархизъм.

Този „празник“ трябва отново да бъде ден на работническите борби и солидарност по света. Трябва да създадем истинска, боеспособна и функционираща алтернатива и да градим новия свят, върху скелета на стария!

Нека да решим проблемите си заедно, като сме на улицата! Да бъдем солидарни и сплотени помежду си! •

Рециклираните мутри

Когато сутрин излезете на улицата и поемете с пълни гърди праха и бензиновите пари от сивия въздух, погледът ви може да срещне симпатични цветни контейнери, предназначени за разделно събиране на отпадъци. Тази картинка лесно може да отрони няколко нежни тона от струните на по-чувствителните души, защото преработването на отпадъците е отколешна мечта на човечеството. Точно това се случи и с мен, стана ми едно хубаво и мило, като разбрах, че вече и ние по последна мода на цивилизацията ще си рециклираме отпадъците.

За сметка на това обаче разочарованието ми беше

толкова по-голямо, когато се опитах да си оставя отпадъците за рециклиране. Въпросните отпадъци се състояха от голяма 10-литрова бутилка за минерална вода. Оказа се, че няма начин тя да влезе в казана (пардон, по европейски - контейнера), въпреки че намалих обема ѝ до съвсем прилични граници. Капаците на въпросния контейнер бяха здраво заключени, което ме накара да се замисля кой всъщност и защо събира разделно отпадъците.

Добре, че вече сме в ЕС и нашите чорбаджии не са до толкоз нахални като азиатските, та си бяха написали на контейнерите коя страницичка в Интернет да си от-

вора като си загам pogodben въпрос. Та, отворих си аз въпросната страницичка и на нея намерих общо взето следната ситуация: държавата гласува закон, че трябва производителите на опаковки да плащат еко-такси. Тези такси се прибират от държавата и отиват в джоба на вълците, дето ни чистят улиците. По този начин парите се преразпределят между „нашите“ и „чуждите“. Има и едни „добри“ фирми, на които можеш да си плащаш таксите, слагаш си тяхното лого и хвърляш при тях отпадъците си. Таксите на фирмите са много по-ниски от държавните. Обаче работата, която те вършат, е още по-малка.

Реално процедурата е източване на пари от много малки търговчета, които изваждат опаковки на пазара, в джоба на няколко големи концерна, които са си „заработили“ разрешение за рециклиране на опаковките. Условието в този бизнес са ужасно далеч от пазарните – като се започне от това, че той съществува благодарение на натиска от страна на държавата и се свърши с това, че ресурсът е ограничен, което е идеална среда за плуване на акули с държавни перки. Съ-

ответно събирачите от една страна се оплакват, че нямат ресурси за да покрият населените места, както е според изискванията, от друга страна започнаха от курорти като Боровец и Пампорово, което едва ли е най-подходящото място от гледна точка на пропорцията инвестиции/приходи, от трета страна трябвало много инвестиции, за да се покрият големите населени места и затова не трябвало държавата да пуска конкуренция на пазара, от четвърта страна те разчитали на големите производители и търговски обекти, а не на контейнерите, от пета страна те нямат намерение да преработват повече от 50% от отделените опаковки. От своя страна управниците, загрижени за бизнеса, се чудят как да осигурят условия на „инвеститорите“, за да пазят околната среда. Тези условия включват например влагане на инвестиции от страна на общината в инфраструктурата на подобни фирми.

Малко данни от статистиката за 2005 година на най-голямото сружение за рециклиране на отпадъци – Екопак. Опаковките са най-грубо 3 вида: пластмаса, хартия и стъкло. От тях са ре-

циклирани ти спрямо ангажмента, който дружеството е поело според клиентите си: 5,1%, 84,3% и 10,7% съответно. Това само по себе си е достатъчно показателно за ефективността на подхода за рециклиране, но поставя още един въпрос – защо в пъти повече хартия, отколкото стъкло? Явно е, че събираемостта на хартиените отпадъци е много по-висока, отколкото тази на останалите. Какво е обяснението? Не вярвам този, който си изхвърля хартията, да не си изхвърля и стъклото. Причината, която се набива на очи е, че хартията се носи в пунктовете за преработка от така наречените клошари, на които после трябва да им се плаща за това, докато стъкло се събира много по-трудно и съответно се носи много по-малко.

Да се върнем на заключените контейнери, в които не можеш да изхвърлиш пластмасова туба. Причината да бъдат заключени са именно клошарите, които иначе биха прибрали отпадъците и биха ги занесли в пунктовете за вторични суровини, за което биха получили някакви стотинки и то съвсем справедливо, защото освен другото те отбират

» » продължава на страница 5

НОВИНИ

**Стачна готовност
в софийското
електроразпределение**

Собственикът на столичното електроразпределително дружество CEZ планира да съкрати 760 работници до края на 2007 година. Енергетиците се подготвят за ефективна стачка през май, ако фирмата не промени намеренията си за съкращения. •

**Стачката на
автобусните шофьори
в Пловдив завърши**

Автобусните шофьори в Пловдив прекратиха стачните действия, след като получиха обещаните възнаграждения от общината – две заплати и един аванс. Транспортните работници настояват формалностите по продажбата на доскорошната общинска фирма „Градски транспорт“ да бъдат уредени час по-скоро, за да получат от новия частен собственик дължимите си осем заплати в рамките на четири месеца. •

**Кметът на София
обяви, че в България
няма държава и
препоръча ЕС да влезе
във владение на новата
си провинция**

На пресконференция в столицата Борисов заяви, че софийската „Топлофикация“ е само предвестник на тежка икономическа катастрофа, която ще обхване цялата страна. Според градоначалника правителството полага неустови усилия да прикрие огромни галавери в Държавния резерв, „Булгартабак“ и „Марица Изток“, където положението било още по-свирепо и от това в „Топлофикация“. Генералът заяви, че корупцията в правителството и парламента е достигнала размери, които правят невъзможно осъждането на икономическите престъпления и че единствената възможна мярка е да си внесем европейски прокурори и съдии, които да приключат делата. •

**Българската държава
дължи 26 милиарда
долара**

Брутният външен дълг на България в края на февруари е 19 млрд. евро или 26 млрд. щатски долара. •

Държавата, срещу която се борим

» » продължава от страница 1

за цензурата. Но в същото време цензурата от страна на правителството добре говори колко демократична ни е демокрацията. А автоцензурата, налагана в самите медиуми, идва от това, че гарван гарвану око не вади, а собствениците на вестниците си пият кафето с „приятелските“ кръгове, които ограбват държавата. Те едва ли имат голям избор – по-добре да си пият кафето, отколкото да си събират зъбите от пога.

Резултатите са налице: едно общество, в което всеки за всичко има мнение, но никога от нищо не се интересува (всъщност тук не сме шампиони, братята американци са много по-напред, но ние упорито ги гоним и скоро ще ги настигнем, да живеят!). Лицемерието, отчуждението, еснафщината ни облъчват от екрана, от вестниците, от витрините, билбордовете, ако щете от контролорите в градския транспорт и чиновниците в ганъчното: „Свестните у нас считат за луди“. Човек за човека е ... не, не вълк, а прасе! Прасенцата си гледат всяко в своята копанка, докато вълците обикалят и си избират откъде да гризнат по нещо.

Какво правят в това време кучетата? Ами правят точно това, за което им се плаща. Грижат се да не бутне някой реда. Полицаяте обикалят и ръмжат, гледат и те да докопат някоя мръвка. И който не слуша увълчените им господари, го бият. Понякога го отнасят и „почтени бизнесмени“. Пребити до смърт без съд и присъда, по демократически. Много по-често обаче го отнасят по-свестни хора – млади комунисти с плакати за антивоенен митинг, дори и обикновени минавачи. Те биват пребити от бой, замъкнати в участъка и виновни до доказване на противното. Но за това няма кой да пише. Няма кой да търси сметка на престъпниците. Не се намери никога да им поиска сметка дори когато полицаи убиха случаен гъбар в гората и получиха жестоко наказание на платая 1000 лева. Не би, някои са по-равни, особено ако трябва да пазят задниците на управляващите.

А самите управляващи не падат по-долу от тях. Народът е казал, „рибата се вмиришава от главата“. Щом един полицай може да ви начупи главата за това, че сте го погледнали накрито, щом може да си затвори очите за изнасилвания и убийства на

геца (не са само сестрите Белнейски, подобни случаи има много, но не звучат „европейски“ и не се раздухват), какво ли могат да направят техните началници? Та да погледнем само така наречения „главнокомандващ на

Защото утре, когато някой надигне глава срещу „порядъка“ на експлоатацията и тиранията, трябва да има някой да му я кълъне, а този някой, за да си върши работата, трябва да е тъп и задоволен. Малко по малко се от-

Правата на човека се гарантират от хората около него, а не от две шепи самозванци, научени как да ни лъжат, за да ги търпим. Трябва да си върнем способността да живеем заедно с хората около нас, да си върнем комшулука – съжителството да бъде извор на радост от взаимната полза, а не само на компромиси и „толерантност“. Никаква толерантност обаче към фалшивите потиснически институции на държавата, наложени ни от историята.

Нека започнем от утре! Да се съберем с хората около нас, с хората, които вярват, че трябва да жертват нещо от себе си в името на собственото си съществуване, на свободата и бъдещето си! Да създадем организации от хора, а не от овце, които да се борят за правата ни и да защитават интересите ни! На работното място, на улицата, пред останалите хора, ако трябва и пред останалите народи. ФАБ е една такава организация, създадена, за да помага на хората да решават общите си проблеми. Трябва ли тя да е единствена? Достатъчно ли е да излезем на протестни веднъж-дваж годишно, да напсуваме правителството и да си сложим шапката на пирона у дома? Толкова ли няма наоколо други хора, които са готови да потърсят своето без да се качат на врата на някого? Някой наскоро търсил ли ги е със свещ, та да се отказваме, преди да сме започнали? Ами ако ги намерим? Ако се окаже, че нещата, които ни събират, са повече, отколкото тези, които ни разделят?

Тогава трябва да вземем това, което е наше и да го социализираме. Да го поставим под възможно най-пряк контрол на хората, които го ползват и създават. Да пожертваме част от времето си, ако трябва всяка седмица, всеки ден, за да управляваме живота си така, както ни харесва на нас, а не на тулупите „отгоре“. Да започнем от „общото“ – общинската собственост, природните ресурси, дори боклуците по улицата и да завършим с танковете в казармите, дворците по планините и заводите, строежи от нас, от бащите и дядовците ни. Тогава, когато всеки има възможност да промени това, което го засяга, да използва това, което е създал, тогава ще можем да кажем, че сме по-свободни и по-щастливи от днес. •

Златко Костадинов

Политическият
консенсус е, че тълпата
трябва да се мачка:
като няма хляб –
повече зрелища, а
където зрелищата
не помагат, со малко
кълтек.

армията“, господин-другаря-дженгълмена Първанов. Той официално амнистира един осъден разбойник, известен като Дон Цеци, за да може последният отново да стане дупедат в парламента. Човекът, като всеки друг, имал нужда от шанс в живота – само гето „всеки друг“ не получава президентска амнистия като се погаври с нечия чест. Но това иди-гойди – президентът има много по-гнусни навици, например да лъже-маже преди избори пред очите на всичките му там журналисти, общественици и прочее блюдолици. По въпросите като НАТО и изтеглянето от Ирак изведнъж се оказва, че имало консенсус и то всъщност едва ли не било излишно да се говори за това преди изборите, ама на, все за нещо трябва да се говори.

Всъщност, практически по всички въпроси, които нас лично ни засягат, има консенсус в „политическото пространство“ (ние сме в „другото“ пространство, където човек за да яде, трябва да работи, а не да лиже или да застреля някого). Накратко, консенсусът е, че тълпата трябва да се мачка: като няма хляб – повече зрелища, а където зрелищата не помагат, со малко кълтек. Затова полицаяте ни се превръщат все-повече в песове, отколкото в хора, а войниците ни стават напомпани роботи, готови да стрелят, по когото им кажат.

немам правата на работниците, правото на капитала се защитава безрезервно, богатите са добри по пог-разбиране, общото минава в частни ръце, раздават се неизплащаеми кредити и се издигат железобетонни огради около новобогаташки дворци. Защото, за да експлоатираш някого, той трябва да няма нищо свое. Бедните ще стават по-бедни, а богатите – по-богати. Търчат ни и ще ни търчат още повече, защото те го искат, а ние ги търпим.

Това не е просто заговор на клика червени или сини гадове, а закон за развитие на обществото, предпоставките за които са между самите нас. Ако тук и сега все още имаме храна и грехи, да не забравяме, че за тях плащат и нигерийците с петрола си, и китайците с труда си, и бразилците с горите си, и планетата с климата си, и иракчаните с кръвта си. Всички те западат ген след ген, ако не искаме да паднем и ние след тях, заедно с пясъчната кула наречена ЕС, трябва да се стегнем и то бързо. Времето не чака. У нас на две родени деца се падат трима умрели души. По последни данни 75% от населението са живеят в недоимък, 40% са официално признати за бедняци. 92% работят наднормено. Стига сме гледали себе си и „своето“. Няма нищо „мое“ там, където всеки търси начин да ме ограби.

Доносничеството като начин на живот

Доносите – анонимни и не-анонимни – са кръвоносната и имунна система на всеки тоталитарен режим. Прегназначението на доноса се състои най-вече в zlepоставящата му, клеветническа функция и затуй най-често се адресира до висшестоящи персони или институции. Независимо от формите на своето държавно управление – авторитарно, тоталитарно и демократично – в България се съчиняват неизчислимо количество доноси – индивидуални и групови. Разбира се, разцветът на доносите в българската държава достига своя апогей по време на болшевишкокомунистическия режим – 1944-1989 г., особено в периода на тъй наречения „чист“ сталинизъм – 1944-1953 г., когато у нас се прилага последователно и цялостно сталинският модел на обществено развитие. Именно в този аспект, за да не бъде теоретично голословен, ще направя достояние на читателите два документа от онзи период на абсолютна хегемония на БКП, която брутално насаждаше в българското общество тезата за масовото прилагане на болшевишкия

опит и непрекъснато развиваше параноичния почин за „повишената революционна бдителност“, като доносничеството се бе превърнало в начин на живот за значителна част от населението. В съставената въз основа на многобройни индивидуални и групови доноси „Справка от Дирекция „Държавна сигурност“ – 1 декември 1949 г. – до Секретариата на ЦК на БКП за главния режисьор на Народния театър в София Боян Дановски (един от най-известните български драматични режисьори, театрален педагог и драматург, обосновал и приложил идейно-естетическите принципи на пролетарското театрално изкуство в България, активен комунист преди и след 9 септември 1944 г. – б. а.) между другото пише следното: „След завръщането си в България (подир полицейските разкрития – месец април 1942 г. срещу ЦК на БРП /к/ и Централната военна комисия при ЦК Боян Дановски успява да замине за Турция, а впоследствие – за Египет, откъдето се завръща в България през 1945 г. – б. а.) Дановски постъпва на работа в Народния театър, първона-

чално като режисьор в операта, а по-късно като главен режисьор в драмата. Тук той, въпреки че се представя като активен комунист, по много тънък и фин начин провежда своята вражеска дейност, като се огражда с реакционно настроени лица от театъра, като Маргарита Дупаринова, Олга Курчева и Апостол Карамитев, поддържащи връзки с англичани (то аслъ щомто са англичани шпионлъка им е в кърпа вързан, тяхната мамка империалистическа! – б. а.), Стефан Сърдчаджиев (театрален и кинорежисьор – б. а.), Мишо х. Мишов (театрален режисьор – б. а.) и др., които лансират в театъра. По отношение на младия кагър той винаги се стараел да лансират и издига реакционни елементи, какъвто е случаят със Стефка Кацарска (драматургична актриса – б. а.) – бивша бранничка, изпращана в Германия при Хитлеровата младеж и в Италия при младежта на Мусолини. Същата Дановски иска да изпрати в Москва на специализация. (И при Сталиновата младеж?! Е, бива, бива хойкане, ама чак толкова ли бе, джанъм?! – б. а.) Дановски е искал да изпрати и Апостол Карамитев – реакционно настроен младеж – на специализация в Москва. Назначил е на работа в театъра Лудия Щелкунова, бездарно и реакционно настроено момиче, въпреки протестите на другарите от младежкия комитет. (Щелкунова е гардеробиерка в Народния театър. Колко гаровити трябва да са, за да изпълняват безупречно гардеробиерските си функции?! И каква е тая реакционна гардеробиерка в Народния театър?! Тя обезателно трябва да бъде прогресивна плюс народна! – б. а.) При раздаване на по-главните роли Дановски пренебрегва другарите комунисти. Характерно е, че като главен режисьор Дановски под разни претексти е избягвал да се изгряят в нашия театър съветски пиеси, мотивирайки се, че нашата публика обича класическата западноевропейска пиеса. По изнасянето на пиесите е допуснал големи разхищения на материали и парични суми за нищо неоправдани цели. Създавал е известни картини, които по-сетне сам не е одобрявал и отхвърлял. Дановски винаги налага своето мнение по всички въпроси пред партийното и служебно бюро

в театъра. Създава интриги между артистите, като дискредитира отговорни партийни и служебни фактори – като бившите директори на театъра – Димитров и Караславов. В последно време се установи, че през 1935 г. Дановски е укривал в квартирата си някаква млада и хубава германка, с която по-късно е заминал за Германия. Службата има сведения, че тя е била заподозряна в полза на английското разузнаване. (Хем млада, хем хубава германка и на всичкото отгоре английска шпионка! Ашколсун на Дановски! – б. а.) През 1942 г. в квартирата на Дановски са ставали събрания на Централния комитет на Партията, на които е присъствал гр. Антон Иванов и Никола Вапцаров. В показанията си Дановски споменава, че е живял в една квартира с Никола Вапцаров. През време на процеса на Централния комитет през 1942 г. квартирата на Дановски е била провалена и спомената на самия процес, но Дановски не е бил търсен от полицията, напротив, той заминава с редовен паспорт за Турция.” •

(следва)
Марин Караиванов

Рециклираните мутри

» » продължава от страница 2

преработваемите отпадъци и ги привеждат в подходящ вид. Нещо, което, при новия „заклучен“ подход, ние, съвестните граждани, които си изхвърляме разделно боклука, трябва да правим безплатно. Да оставим настрана много по-големите (по собствените им гуми) печалби, които концерните прибират от рециклираните опаковки от промишлени източници и да погледнем само събирането на битовите отпадъци. Досега процедурата беше купувате си нещо от магазина за 10 лева, от него ви остава опаковка, хвърляте я в кофата, отива клошар, изважда я и я носи в пункта за отпадъци срещу 10 ст., откъдето тя влиза в ръцете на преработвателна фирма, която я преработва на цена 10 ст. и я продава за 30 ст. По този начин вие сте платили 10 лева, а клошарят и собственикът на фирмата са си разделили по 10 ст. – клошарят срещу труда да изрови и занесе опаковката, а собственикът на фирмата срещу спечелените с кървав пот пари, които е вложил в начинанието. А ето и алтернативната процедура, която ни предлагат днес – купувате си нещо от магазина за 10 лева, от него ви остава опаковка, отде-

ляте от нея пластмасовите, стъклени и хартиените части, събирате си ги на три отделни места, които си поддържате у дома, после някак си успявате да стоварите събраното в контейнерите, откъдето опаковката влиза в ръцете на преработвателна фирма, която я преработва на цена 10 ст. и я продава за 30 ст. По този начин вие сте платили 10 лева и сте свършили работата на клошаря, а собственикът на фирмата си е прибрал парите на клошаря в джоба срещу спечелените с кървав пот пари, които е вложил в начинанието. Най-дразнещото е, че за да работи то, трябва аз да се чудя как да си изхвърля отпадъците в мястото, предназначено за тях. Добре, че още не са въвели наказания за тези, които не си хвърлят отпадъците по разписание.

Тука сигурно някой ще каже, че това са смешни суми. По закон въпросните дружества са с един вид идеална цел и тяхната печалба не отива в джобовете на „инвеститорите“. Затова и в Екопак на работа се водят 13 души и печалбата е „само“ 146 000 лева на близо 6 милиона инвестиции. Обаче тук не се взема в предвид печалбата на подизпълнителите за различните етапи,

инвестициите, гошли от държавата, и фактът, че огромната част от тези инвестиции е с дългосрочен ефект. Това, че за 2006 година моновете рециклирани опаковки поне официално са се увеличили от 7 478 на 46 965 е достатъчно показателен доколкото печеливш е този бизнес.

На този фон конкуренцията в лицето на клошарите не е толкова жалка. Нещо повече, тези хора принудиха сдруженията да отключат контейнерите, така че сега аз мога да си отворя културно капака и да пъхна без много усилия прословутата туба вътре. Как го направиха ли? Ами като разбиваха заключените капаки. Ние, разбира се, би трябвало да сме супернещастни заради унищожената собственост на добрите бизнесмени, които се грижат да ни е чисто, но на мен някак си не ми е съвестно, че няколко души са си спестили усилия и ще си сложат в джоба парите от моя боклук, за сметка на човек, за когото вече са ме изнудили да си сортирам две седмици боклука. Дори съм доволен, че са ми спестили още едно усилие, което би трябвало да правя уж в името на чистата среда, а всъщност в името на печалбата на дебелото-

вратата раса. Защото нашите задължения включват „кашоните и кутиите да са разглобени и сънати“, всички „чужди“ тела като стиропор, пластмасови подложки, въжета, жици и дърво“ да бъдат отстранени, „пружинките/спиралите и телчетата от тетрадки, календари и каталози“ също, „полиетиленовата опаковка на списанията и мострите на кремове и други продукти, приложени към самото списание“ също, а техните задължения включват да преработят това, което благополучно сме им оставили и да си приберат печалбата от него, като при това приберат суха пара от фирмите производителки на опаковки. Разбира се не е задължително да ни пука от това. Както каза един читател, „аз съм съгласен да полагам повече усилия и грижи за боклука, без значение, че някой друг трупа пари от тая работа, стига крайният резултат да е действително намаляване на обема от боклук“. Разбира се, но въпросът е дали крайният резултат е реален или въображаем. Аз не съм видял улиците да са станали по-чисти. Не съм видял и общинските такси да са намалели. Не съм видял и хора да си хвърлят боклука в контейнерите, пък жи-

вея в Студентски град, сред „цвете на нацията“.

И няма как да видя, защото не това е целта. Целта „намаляване на обема от боклук“ се губи още на фазата „кой ще вземе парите“, когато държавата пише закон. Там целта се променя на „тука се въртят пари, как да взема повече от тях“. А когато нещата стигнат до обикновените мутри,ardon – инвеститори, например от Екобулпак, там въобще не става дума за нищо друго освен за печалби, и ние всички трябва да се пукаме от кеф, защото така ще вървим напред. Така че, ако не е натискът на мравчиците като мен и вас, крайният ефект няма как да има нещо общо с екологичните ползи, просто защото изпълнителите не се интересуват от тях. Или, ако искате да се изразя по-практически, те ще си рециклират боклук, но от това той няма да намалее. Най-много цената на хартията да падне малко за сметка на изсечените гори в Стара Планина и Рила. Ако искаме да е чисто около нас и да си пазим горите, трябва да създадем организация, която да преследва тези цели, а не да трупа печалби на нечий гръб. •

Златко Костадинов

АПОЛОГЕТИТЕ НА ВЛАСТТА И ДЪРЖАВАТА

Нашите властници и тяхната църква

Предлагаме на читателите „За властта и за управниците“ от съчинението на презвитер Козма „Беседа против богомилите“

Еретиците се осъждат двойно. Като разпространяват друго учение, понеже са нови апостоли и предтеча на антихриста (не на анархиста – б. а.) и понеже подготвят хората да приемат погубения син.

Като хулят богатите, учат своите да не се подчиняват на господарите си, ненавиждат царя, ругаят старейшините, укоряват болярите, мислят, че са омразни на бога тези, които работят за царя, заповядват на всеки слуга да не работи за своя господар.

Но на този (въпрос) да напомним на христорлюбците апостолските и пророчески гуми и поучения, за да посрамим безсрамните еретици, защото царете и болярите са поставени от бога, послушайте какво казват и божията премъдрост: „Чрез мен царете царуват у повелите в мен управляват земята; аз обичам, които мен обичат; и които ме търсят ще ме намерят; богатството и славата са мои“. Богоотецът Давид пък учи да се молим на бога за царя, като казваме: „Господи, спаси царя и ни изслушай в онзи ден, в който те призовем“. Сам пък каз-

ва на бог следното: „Господи, с твоята сила царят се весели и за спасението от теб безмерно се радва. Ти му даде каквото сърцето му желаеше и не го лиши от онова, което поисках неговите устни; на неговата глава положи венец от скъпоценен камък, голяма е славата му в спасението от теб; ти го облече със слава и величие; ти му даде благоловение на всеки; развесели го с радостта на лицето си, защото царят се уповава на господата и по милостта на всевишния няма да се поклати“... „И тъй, заръчвам ти, чедо Тимотее, моли се за всички човеци, за царете и за всички, които са на власт, за да проживеем тих и мирен живот във всяко благочестие и чистота, защото това е добро и пригодно пред нашия спасител бог“... „Служите да се покоряват на своите господари, да им угаждат във всичко, да не възразяват на властниците, да бъдат послушни и покорни на началниците, да бъдат тихи и да проявяват всяка кротост към всички човеци“.

Виж пък и към римляните какво пише: „Всеки човек трябва да се покорява на

„Моли се за

царете и за

всички, които са

на власт, защото

това е добро пред

нашия спасител.“

Презвитер Козма

властта на властниците. Няма властници, които да не са от бога. Затова, който се противи на властниците, противи се на божията наредба и тези, които се противят, вършат грях. Князете не са, за да се боят добротворците, но злите. Искаш ли да се боиш от властника, върши добро, та да бъдеш похвален и от него. Ако ли правиш зло, бой се от него, защото не напразно носи меч; защото божи слуга е – с гняв да мъсти на този, който върши зло“.

За вярата

За вярата не изнасяме свои гуми, но оповестяваме хрис-

товите поучения. Понеже се кръстихме в Христа, затова нека се вслушаме в христовите поучения, за да не бъдем осъдени с евреите и еретиците. Ние трябва да следваме светите гуми на великия и прославен наш учител, апостол Павел и заедно с него да извикаме като кажем: „Проклет да бъде всеки, който не изпълнява постоянно всичко, което е написано в книгите на закона!“. Защото, рече, дори архангел или „ангел да ви благовестеше, ала не както ние ви благовестихме, да бъде проклет!“. Затова ние сме длъжни с него да извикаме, като кажем велегласно: Който не обича нашият господ Исус Христос да бъде проклет! Който не се моли с упование на света Богородица Мария, да бъде проклет! Който не се кланя със страх на честния господен кръст, да бъде проклет! Който не целува със страх и любов иконите на господата, светците и на божията майка, да бъде проклет! Който не почита евангелските и апостолско слова, да бъде проклет! Който не вярва, че светите пророци са пророкували чрез светия дух, а по свой ум, да

бъде проклет! Който не почита всички светци, нито се кланя с любов на техните мощи, да бъде проклет! Който хули светите литургии и всички молитви предадени на християните от апостолите и от светите отци, да бъде проклет! Който не мисли, че всички твари – видими и невидими – са сътворени от бога, да бъде проклет! Който изопачава по своему евангелските и апостолски гуми и не ги спазва, както ги изпълняваха светите мъже, да бъде проклет! Който не изпълнява задения от бога Моисеев закон и по своему нещата бледослови, да бъде проклет! Който лукаво приема неговите правила, а не с целия си разум, да бъде проклет! Който не мисли, че църковните санове са учредени от господата и апостолите, да бъде проклет! Който хули честната женитба и богатите, които носят брачните ризи с благоволение, да бъде проклет! Който хули, тези, които ядат месо и пият вино по закона и казва, че те са недостойни да влязат в божие царство, да бъде проклет! •

Презвитер Козма
X век от н. е.

Религията, науката и здравият разум

В словото си за Света Троица св. Климент Охридски говори за „сътворението на света“. След като казва, че бог-отец, вседържателят народен е несътворен, несъздаден, безначален, безкраен, безсмъртен и предвечен, обявява, че господ създаде невидимото войнство – ангелите, които непрекъснато го възхваляват с „пресвети гласове“. За голямо негово съжаление обаче, оня, който бил определен да се занимава със земния ред, се възгордял и рекъл, че „ще сложи престола си върху облаците и ще бъде подобен на всевишния.“

За тази му постъпка господ го лишил от тази длъжност, но той, кой знае защо станал началник на тъмнината, а ангелите, които били определени да работят с него, кой знае защо се отлъчили от господата и отишли с „дявола“ и се превърнали в зли духове поради своята „злост“.

Кога ги направи, кога се отлъчиха от господата и защо той, който всичко може, така и не ги унищожи само с едно духване с уста? И дали тогава се е знаело какво е добро и какво е зло? Защото дотогава все още не е бил пристъпил към създаването на материяния свят.

„След това бог пак пожела да създаде видимата природа на тоя свят“, както сви-

детелствува светото писание с гумите:

„В началото бог сътвори небето и земята. Но те бяха безформени и неустроени. И рече бог: „Да бъде светлина“. И се появи светлина. Бог нарече светлината ден, а тъмнината нарече нощ. Със светлината той завърши първия ден.“

Какво излиза – дядо господ е разбрал, че на тъмно не може да се работи и е започнал със създаването на светлината. Но ние все още нямаме слънце. А нали всички знаят, че именно слънцето е носител на светлината. Дали дядо господ нещо не избързва?

„На втория ден бог сътвори небесния свод и го нарече небе. Той поставил над него най-горните води, от които слизат гъждовете; създаде и небесните простори. И заповяда бог да се събере водата на едно място и да се яви суша. Бог нарече сушата земя, а събраната вода нарече море.“

Къде е била водата и как се е образувала и като какво е представлявала небето, щом като над него е можела да се задържи тя, не се споменава, но както се разбира има горна и долна вода и както изглежда, е покривала цялата земя, щом като после се е събирала на едно място, за да се образува сушата. Но както се разбира от ес-

тествените науки земята е съществувала милиони години, преди да стане възможно да се образува водата, като производна на свързването на водороа и кислорода.

„В третия ден бог заповяда земята от себе си да произведе трева, която да дава семе; да произведе и животни според реда им, птици и влечуги, пълзящи по земята“.

Колко е било лесно. Наредба дядо господ и земята по-нататък да му бере грижата. Както за видовете, така и за количествата. За това да му мислят палеонтолозите, които се занимават с изчезналите видове и различните ери, през които са живели. Както и еволюционните теории.

„В четвъртия ден бог сътвори небесните тела – слънцето, месеца и звездите и им заповяда да светят през деня и през ноща.“

Какво значение има, че за земята слънцето е факторът, който излъчва светлината върху нея и че земята се е образувала след слънцето. Какво значение има за дядо господ, че във вселената има милиарди слънца много по-големи от нашето светило. Че месецът е обикновен спътник на земята и че няма собствена светлина, а отразява тази от слънцето. И че докато земята се върти около слънцето, луна-та се върти около земята.

„В петия ден бог заповяда водите да произведат от себе си всякакъв род животни, риби, птици и влечуги“.

И хич не му пука на дядо господ, че според нашата наука животът първо се е появил във водата и че след милиони години е излязъл на сушата. Първо защо след като птиците са били създадени на сушата трябвало да се създадат такива и във водата или може би става дума за водоплаващите: гъски, патници и всички търсеци храната си във водата, но не живеещи там.

„А в шестия ден бог, като взе пръст от земята, създаде човека по свой образ и подобие, вдъхна в лицето му дихание за живот и стана човекът с жива душа. Бог нарече името му Адам и го постави под себе си, но като цар на всичко, като му каза: „На тебе да служат светлината и тъмнината, слънцето, месеца, земята и морето, зверовете и добитъкът, влечугите и птиците. Страх и трепет да имат всички“.

И след като си починал на седмия ден, дядо господ се захванал да направи рая. Нали някъде трябва да се настанят неговите питомци Адам и Ева. Дядо господ направил рая с много дървета, разцъфнали цветя, пеещи птички, бликащи фонтани, ромолене на поточета, раз-

хождащи се ангели, хвалеци величието на твореца.

Разбира се от само себе си, че изгонването на двойката от рая е било не само неприятно, но и много болезнено. Едно е да се излежава човек, друго е да се труди. Но двамата някак си се приспособили към обстановката. Родили им се много деца, от които познаваме двамата им сина – Каин и Авел. Каин заминал за друга страна, където се оженил и съградил град на името си. Каин се вижда, създателят, или по-право авторите на библията нещо не са догледали. Хем Адам е първият човек, хем някъде имало и друга страна, където Каин се оженил.

Все пак не трябва да се сърдим на авторите на библията и разните и евангелия. Толкова им е бил акълът, когато говорят за сътворението на света – със средствата на онова време, в което камилата и магарето са били основното транспортно средство, толкова е можело да се обясни, а вроденото и непресъхващо човешко любопитство все пак е търсело обяснения по своему. Но да се съгласим с проповедите на съвременните представители на църквата, които ползват всички постижения на науката, е недопустимо. •

Георги Божилов

Глобализация и антиглобализъм

едва ли ще доведе до „вечния мир“, за който бланунал Кант...

В такава обстановка се създават условия за укрепване на интернационалната солидарност и взаимопомощ между бедните от всички страни и континенти, за бламиране на старата римска политика „Разделяй и владей!“, с която богатите и властниците ги държат в подчинение. Има предпоставки за общи и едновременно действия срещу потисниците и експлоаторите. Осъзнаването на общата им съдба, интереси и борби е само въпрос на време. Разбира се, господарите на света и техните слуги се подготвят и то изпреварващо за това бъдеще, което вечае още по-кръвопролитни и грандиозни граждански войни. Каквито и да са сценариите, класовата борба

на бедните срещу богатите в „Империята на Доброто“ и нейните партньори и сателити няма да спре. От перифериите, все още на малки групи, продължават да настъпват и проникват главно емигранти в Центъра и в островите на охолството, съблазнени от телевизионните реклами и легендите за сладкия живот, който ги очаква там. Сред тях са и множество наши „корабокрушеници“. Печелившите от глобалния „Нов световен рег“ (и техните лакеи) искат да презградят пътя им със супермодерни оръжия и технологии, говорейки за тероризма на бедните, но нямат и не могат да намерят отговор на въпроса какво ще правят когато започне **новото велико преселение на народите от Юг и Изток?**

Има ли изход от варварството и мизерията на глобализацията? Съществуват ли решения на задачите, които сме си поставили?

Мисля, че проблемът: просветителство или революционни действия е фалшив проблем. В живия живот намирането на опорна точка за „лоста на Архимед“ (теорията и нейния завършек – програмата на революцията), както и на самия лост

(революционната организация) се е извършвало в хода на социалните борби чрез взимоделието между теоретичните търсения, пропагандата и революционните дела.

От особена важност е да се създадат дискуссионни клубове с оглед изграждане на „магистрала на революционните идеи“ и разискване на теоретичните, програмни, организационни, стратегически и тактически проблеми на Социалната революция, както и за анализ на резултатите от минали и днешни граждански войни и революции или на методите и средствата на революционната практика в условията на глобалния капитализъм. Днес и утре, това може да бъде резултат само на колективните усилия на всички анархисти от всички страни, които са дълбоко убедени, че друго решение на проблемите на човечеството във от Социалната революция не съществува.

Но още по-важна от просветителската дейност (от словото) е практическата, чиято основна цел към днешна дата е разширяването и укрепването на международните анархистически организации. Срещу глобали-

зма на бюрократите и богатите ние можем да противопоставим успешно само революционния интернационализъм на потиснатите, унижените и ограбваните. Между другото това означава мобилизацията им във всяка страна за **борба със „собствените“ им властници и капиталисти.**

Едно първо „приближение“ на революционното решение на проблемите на човешкия род (а друго няма, освен ... „окончателното“) е масовизацията на съпротивата и преките акции от всякакви естество и калибър. В случая на „реалния социализъм“ именно масовото неработене и масовите „кражби“ се превърнаха в основен фактор за торпилирането на „Империята на Злото“.

Съществуват безброй групи преки и индигивидни, групови и колективни акции – класически, съвременни и ултрамодерни, както и такива, които колективният ум на народите тепърва ще открива и вкарва в употреба, за да уредим сметките си и с „Империята на Доброто“.

Тогава, подобно на Бог, човечеството ще може да създаде Новия свят от Хаоса. •

Георги Константинов

Фашизъм и демокрация – две форми на една система

Интервю с член на чешкото „Антифашистско действие“

Кога беше основано „Антифашистско действие“ в Чехия? Какви бяха причините за това?

„Антифашистско действие“ беше основано през 1996 г. в Прага. Конкретната причина беше жестоката атака на полицията срещу клуб „Prorast“, където през този ден (4 май) се провеждаше концерт в подкрепа на задържани антифашисти.

Разкажи накратко за вашата дейност към настоящия момент.

Различни нацистски групи всеки месец организират демонстрации, а ние се стремим да ги осуетим. Например през януари имаше демонстрация на национал-корпоративисти. Те изминават няколко метра и хоп... барикади, а зад тях – антифашисти. Тогава те избират друг път. Правят няколко крачки и хоп... други барикади и антифашисти. Полицията беше с вертолет, с бронирани коли и на коне. След един час забавяне и скандирания тяхната демонстрация беше прекратена. Опит-

ваме се да пречим на техните митинги... повече или по-малко успешно. На youtube.com има няколко клипа с наши акции, така че можете да ги видите. Също така организираме протести, демонстрации и т. н. Изработваме и множество лепенки на различни теми, например против нацистските грехи от тупа „Thor steinar“ (<http://www.wvry.antifa.net/>) или устройваме кампании „Good night white pride“, също правим тениски GNWP, отделни хора се занимават с организирането на концерти, преки действия и т. н. Веднъж в годината се организира и лагер „Антифашистско действие“, където идват не само антифа, но също и други хора, които искат да знаят нещо за антифашизма, анархизма, какво и как да правят по време и след демонстрации, ако те арестуват, и много други важни неща за историята и настоящето. Имаме и репортажи от местата, където всеки разказва нещо за ситуацията с нацистите и борбата с тях в своя регион.

За какво беше арестуван Августин Крауз? Често ли имате проблеми с полицията?

Августин Крауз беше арестуван за това, че той атакувал и причинил телесна повреда на младеж-нацист. Неговата приятелка даде показания, че е била с него у дома, което е истина. Той получи 14 месеца затвор, а тя може да получи 2 години за даване на лъжливи показания. Те получиха пари, помощ от Анархисткия черен кръст и тя контактува с нас, затова, ако им се случи нещо, ние ще разберем. Моля ви, пращайте на Августин пощенски картички. Това помага той да се чувства по-добре. Адрес: *Augustin Kraus, Vazebni veznice, PP-1, Litomerice, 41 201, Czech Republic.*

Проблеми с полицията все още има и аз се опасявам, че те ще продължават. Някои от моите приятели живеят в други страни, просто защото, ако се върнат, ще бъдат пратени в затвора. Но аз съм уверен, че положението може да бъде по-добро.

Каква е основната политическа ориентация на „Антифашистско действие“?

Ако отговоря накратко, то политическият фон на чешкото „Антифашистско действие“ за съжаление е нееднороден. Ако ние не работим на анархистични принципи, тогава няма да има единни политически концепции или програми. Факт е и това, че „Антифашистско действие“ в Чехия не работи като силна организация. Съществуват множество местни работни групи, които действат самостоятелно и повече или по-малко са във връзка едни с други. Ние можем да се мобилизираме за всяка необходима акция (например за блокиране на нацистски маршове и т. н.). Защиатаваме тезата за революционен антифашизъм. Това означава, че не просто се борим с нацистите на улицата, а имаме и реален анализ за причините за тяхното появяване – гържавата и капитализма. Съществува силна необходимост от ясна и единна програма,

и това е част от плановете ни за близко бъдеще – да станем единна силна организация с политически перспективи и тактика, изпитана в реалния живот, на улиците.

Съществуват ли в Чехия групи антифашистски организации? Каква е разликата между тях и AFA?

Към настоящия момент AFA е единствената специфична антифашистска организация тук. Разбира се, всички анархистки групи считат антифашизма за един от приоритетните въпроси и можем да говорим за някакъв „единен фронт“ на анархистки групи при участие в много антифашистски акции. Следователно AFA често действа като „чадър“ за различни организации или даже по-скоро като фокус на анархистичната дейност. По примера на антиавторитарния альянс някои болшевишки леви от време на време се опитват да организират антифашистски митинги, но при тях липсва каквато и да е антифашист-

» » продължава на страница 9

Философията на Михаил Бакунин

» » » продължава от миналия брой

С пристигането си в Цюрих в началото на 1843 г., с присъщата си енергия и страст, Бакунин се отдава на политически проблеми – те стават център, както на размишленията му, така и на практическата му обществена дейност, която с течение на времето прераства в революционна. Тази нова насока продължава до края на живота му. Можем да разграничим *два периода в живота и дейността на Бакунин* (в зряла възраст):

1. *Първи период*, от януари 1836 г., когато се установява в Москва, до януари 1843 г., когато напуска Германия на път за Швейцария, характеризира се с това, че през него Бакунин *изцяло е отдаден на философски занятия*, които от 1837 г. са от позициите на *Хегеловата философия – Хегеловият идеализъм и Хегеловата диалектика*. В рамките на този период се обособяват два етапа, разграничителната линия между които е отпътуването му от Русия за Германия през юли 1840 г.

2. *Втори период*, от януари 1843 г., когато преминава от Германия в Швейцария до смъртта му на 1 юли 1876 г. в гр. Берн, Швейцария, характеризира се с това, че през него Бакунин *изцяло е отдаден на политическа дейност*. Впрочем, *това съвсем не означава отказ от философията*. Сега обаче *заниманията му с нея не са самоцел, а са подчинени на политическите цели и задачи, като именно това обстоятелство е източник за формирането у него на ново, оригинално философско съдържание*. През втория период от живота и дейността на Бакунин също можем да разграничим два етапа. Първият етап от него започва с пристигането му в Цюрих през януари 1843 г. и завършва до към 1867 г. – годината предшествуваща влизането му в Интернационала и написването на труда „Федерализъм, социализъм и анти-теологизъм“. В размишленията и дейността на Бакунин

през този етап се срещат различни мотиви и тенденции – социалистически, комунистически, анархически, но решително доминират такива с революционно-демократичен характер. Този четвъртвековен период от време в живота на Бакунин ще характеризираме, разбира се с известна условност, като *революционно-демократичен етап от дейността му*.

В хода на извънредно активната политическа дейност и сблъсъците с конкретни жизненни проблеми през този етап става кардинално преустройство във философските разсъждения на Бакунин, както по съдържание, така и по форма. Извършва се преход от привързаността му към идеалистическата философия на Хегел, която по силата на изходните си положения по формата си е умозрителна, витае в небесните абстракции, откъсната е от действителността, към противоположните философски направления на позитивизма и материализма, които явно и директно са свързани с научното познание на действителността. При това усвоената от Хегел диалектика продължава да играе ролята на метод за разглеждане на възникващите пред него проблеми, но вече придобива по-конкретен, по-земен характер. Известни са два случая през този етап, а не е изключено те да са били и повече, в които Бакунин хваща перото и с увлечение започва да пише философско есе, но в някой момент този процес прекъсва и не се стига до публикация. Очевидно изследването на съответните философски проблеми е имало по-скоро вътрешно за самия Бакунин значение във връзка с целите на политическата му дейност.

Още в Дрезден Бакунин започва да пише статия за берлинските философи, която е била предназначена също (както и статията му „Реакцията в Германия“) за списанието на Руге „Немски годишник за наука и изкуство“ („Deutsche Jahrbücher für Wissenschaft und Kunst“). След спирането на последното от властите приблизително по времето, когато Бакунин заминава за Цюрих, там той продължава работата си над нея, като я преназначава за списанието „Немски куриер от Швейцария“ („Der Deutsche Vöte aus der Schweiz“), излизало под редакцията на знаменития революционен поет и близък приятел на Бакунин – Георг Хервег. В писмо до съпругата на Хервег, Емма Зигмунд, той даже се изказва, че тази му статия ще бъде по-добра и по-практична, отколкото

„Реакцията в Германия“¹. Тя обаче изобщо не се появява на страниците на споменатото списание, нито пък е известно да е публикувана някъде другаде.² Затова пък в скоро време, от 2 юни същата 1843 година, в „Швейцарски републиканец“ започва да се печата статия на Бакунин, озаглавена „Комунизъм“³ – както се вижда, тази извънредно актуална за времето си политическа тема измества вниманието на Бакунин от темата за берлинските философи. С отпечатването на третата част от статията „Ко-

„Комунизъм
изхожда не
от теория, а
от народния
инстинкт, а
последният
никога не
грешу.“

Михаил Бакунин

мунизъм“ в № 47 на „Швейцарски републиканец“ от 13 юни 1843 г. се прекъсва нейното по-нататъшно публикуване, така че идеите, които са залегнали в основата на нейния замисъл, са ни известни само отчасти.

На първо място следва да изтъкнем отработването в споменатата статия на понятието „народ“ като *категория в социалната философия на Бакунин*. Можем да кажем, че в случая под „народ“ се разбира (1) *свкупността на трудещите се*, (2) *третирана като цялост, без в нея да се прави в явна форма разграничение между фабрични работници, безимотни селяни и други подобни социални групи като самостоятелни, обособени класи, със специфично социално поведение* и (3) *противопоставяща се (в своята цялост) на привилегированите, господстващите класи и съсловия, чието съществуване е материално обезпечено чрез експлоатацията и съпровождащите я други форми на угнетяване на трудещите се*. Самият Бакунин формулира смисъла на термина „народ“ по следния начин: „... под народ аз разбирам болшинството, широката маса от бедни и угнетени...“⁴

Изразяват се следните по-важни твърдения за народа:

1) Народът е основен фактор на социално-историческото битие. Това положение е в разрез с широко раз-

пространеното по онова време схващане, че историческият ход на събитията се определя от мисленето и действията на отделни исторически личности. В съответствие с него Бакунин заявява, че народът е силен, по-точно казано, че е потенциално силен. Силата на народа има различни измерения – политически, икономически, духовни.

Духовната сила на народа се проявява в частност в това, че философските системи и социалните теории са жизненни само тогава, когато са свързани с народа. Така Бакунин свързва пагането на немската теория (немската философия и немската социално-политическа мисъл) от пиедестала, на който се е намирала, с нейното високомерие, т. е. откъснатост и пренебрежение към народа и заявява по-нататък, че само в сърцето на народа тя може да получи гаранция за безопасност.⁵ Той пише: „Комунизъмът не е безжизнена сянка. Той е произлязъл от народа, а от народа никога не може да се роди сянка. Народът... винаги е бил единствената творческа почва, от която са произлезли всички велики деяния на историята, всички освободителни революции...“⁶ И по-нататък: „Комунизъмът изхожда не от теория, а от практически инстинкт, от народния инстинкт, а последният никога не грешу.“⁷

2) Народът е потиснат от привилегированите класи във всяко отношение. Причината за това му положение, въпреки че той никога не е слаб, е в неговото невежество.

3) Разрешението на противоречието, образувано от горните две твърдения – че народът е силен, но същевременно е угнетяван, ограбван, защото е потънал в невежество – се заключава в неговото просвещение.

Бакунин разкрива и гебело подчертава наличието и на друг, а именно на социално-философски аспект на познавателния процес: познанието на истината, като достигне до народа, като послужи за неговото просвещение, има далеч отиващи последици за човешката история. Именно в просвещаването на народа, чрез което той да осъзнае своята сила и да се освободи от своите потисници, според Бакунин се заключава духът на времето, по което е писана статията. По много въпроси философията и комунизъмът имат общи, допирни точки, защото и двете изразяват един и същ дух на времето – просвещението на народа, което има революционизиращо значение.

„Във всеки случай философията има много допирни точки с комунизма. Пък и не би могло да бъде иначе. Животът и ходът на развитието на човечеството са не безразлична сума от случайни събития, а са необходимо и вътрешно разумно-организирано шествие на единния дух, който изцяло се отразява във всяко отделно проявяване на своята вътрешна същност... Затова съвременната философия по необходимост трябва да има много общо с комунизма, тъй като и двете са се родили от духа на нашето време... Каква е целта на философията? Познанието на истината. Но истината не е нещо напълно абстрактно и въздушно, затова тя може и даже е длъжна да оказва значително влияние на обществените отношения, на организацията на обществото...“⁸

„... Какво е освободило народа от това духовно робство? Философията. В значителна степен философите от предишния век са грешили, ... но своето провиденциално предназначение... да застава на пътя на народа да почувствува самия себе си, да го доведе до съзнанието... за своите неизменни свещени права, това предназначение те правилно са изпълнили... Философията продължава още своята упорита борба... с всички предрасъдъци, с всичко това, което е пречело на хората да достигнат своята висока свята цел, осъществяването на свободно и братско общество... Ето в какво се състои допирната точка между философията и комунизма: и двете се стремят към освобождението на хората.“⁹

Тези схващания ще получат през 60-те години исторически израз в народническата идеология, разработвана от Бакунин, а по-късно, заедно със знаменитата му мисъл за страстта към разрушаване като творческа страст, те образуват основата за изграждането на анархическата философия на Бакунин. •

(следва)

Ст. н. с. I ст. г. ф. н. Борис
Чендов

БЕЛЕЖКИ

¹ Ср. Бакунин М. А., Собрание сочинений и писем, 1828-1876 гг., под редакцией и с примечаниями Ю. М. Стеклова, т. III, Москва, 1935 г., с. 174, 179, 450.

² Пак там, с. 450.

³ Текст на статията в превод на руски език – ср. пак там, с. 222-231; редакторски бележки относно статията – ср. пак там, с. 455-457.

⁴ Пак там, с. 228.

⁵ Ср. пак там, с. 214.

⁶ Пак там, с. 228-229.

⁷ Пак там, с. 229.

⁸ Пак там, с. 225.

⁹ Пак там с. 226.

Как да не върнем парите на хората

Ето какво е здравното осигуряване – едни умни и добри хора събират пари от простите, мързеливи и недалновидни хора и им обещаваат, че ако ги налегне коварна болест, ще си ги получат обратно, дори с лихвите, за да се лекуват. Това се прави като алтернатива на ситуацията, в която едни по-умни и по-работливи хора имат пари да си плащат за здравеопазване, а други, по-малко кадри и работни, нямат пари и следователно нямат нужда да живеят пълноценно. Това сигурно може да ви го обясни всеки току що напълнил кадър на младежкото движение на БСП и на това му се казва социалдемократия (защото на тях от мисълта за социализъм им излизат пришки на мозъка).

Само че ситуацията е малко по-различна. Наистина, от простите хора се събира маса пари, която обаче няма никакво намерение да се върща при тях, най-малко ако не дай си боже им потрябва. Хората в държавната администрация и в частност тези в НОИ са си класа, която си има свои интереси, осъзнава ги и си ги защитава. Това може да звучи като кофти перифраза на другаря Ванчев, обвита в марксистка рето-

рика, но на практика е така. Ако отидете в едно държавно учреждение и се опитате да вземете пари, които вече сте внесли под формата на някакъв вид „осигуряване“, единственото, което ви осигуряват е, че ще ви правят проблеми до последно. За гребните хорица там, които и без това си кротуват на ниски заплати, щом сте останал за тези пари, значи сте яко смотан и беден, при тях повече от безработен циганин рядко се появява. Ако успеят да спестят и от вашите пари, това значи повече финанси за институцията им, съответно повече пари я за 13-та заплата, я за нов калорифер, я за грехи по празниците.

Но какво има да се сърдим на тези хора? Те едва ли получават повече от хората от другата страна, на които им трябва да си вземат парите. В нашият свят, където ни учат да се оправяме сами, те не са по-лоши от всеки обикновен човек на улицата. Обаче можем да се сърдим на едни други хора, които не са останали за калорифера на работа и сукманчето по коледа, които имат държавата като бащино наследство и които също се грижат да не полу-

чаваме парите си. Тази година те ни зарадваха с нова „Наредба за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване“, която съдържа следната мъдрост: *Осигурените лица ... заявяват еднократно ... данните, свързани с личната банкова сметка ...* Всеки осигурен трябва да има банкова сметка, по която да си държи парите. Няма „не искам“, няма „не мога“. Интересно какво мисли по въпроса една училищна чистачка, за която банката е нещо като храм на богатството и не е попълвала в живота си вносна бележка. Интересно също какво мисли за таксите на банките младото момче, което работи на неофициална заплата под минималната и няма пари да лекува точно професионалните си заболявания. Но най-интересно е какво мислят тези, на които не им струва нищо да прекарат парите ни през банките.

За тях банките не са машини, които съществуват, за да прибират пари. Не, те са символ на прогреса на човечеството, начин да имаш, без да носиш. Когато човек взема по няколко хиляди лева на месец (а можете да се об-

зложите, че много от гласуващите тези наредби взимат значително повече), наистина би искал да му е по-леко на джоба срещу смешните суми, които банките събират. Още повече, когато си пиеш кафето с някого, нямаш нищо против в джоба му да влезе някоя и друга жълта стотинка.

Когато нещата опрат до собствения им джоб (разбирай държавната хазна, защото тя си е тяхна), изведнъж се оказва, че за тях, най-хитрите, правилата на играта са други. Един пример от личен опит – до миналата година редовен номер на НОИ беше да напишат на документите за изплащане на осигуровки „не се чете“, което принуждаваше хората да ги подават по няколко пъти. От тази година очаквайте ново двайсет – липсващи документи, грешни данни и прочее размотавания. И така парите ще останат в касата, откъдето после ще има преразход, пари за „държавни“ поръчки на „частни“ лица, за нови мерцедеси, за командировки и обмяна на опит и прочее глупости.

Шеф-осигурителят Христосков гордо изрече, че 18% от подгадените молби били неправилно попълнени и ин-

ститутът не признавал тези болнични и нямало да ги изплати. Хубава логика. Нека всеки данъкоплатец влезе в НОИ и започне да чете указанията. Ако до 5-10 минути не може да разбере какво точно трябва да направи, за да внесе или изтегли онова, което му се полага, просто да не плаща данъци, защото времето му е ценно. Това е същата логика като логиката на бюрократа – щом не е попълнено разбираемо, няма кинти. А няма да има, защото на петата минута ще си се назобал с бисери като: „На основание § 9, ал. 2 от ПЗР на КСО, за осигурителен стаж при пенсиониране се зачита времето на обучение на лицата, завършили висше или полувисше образование, ако внесат за своя сметка осигурителни вноски, изчислени върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване към датата...“ и прочее упражнения по граматическа безкрайност.

Така ще е докато или не им потърсим сметка, или просто не спрем да им плащаме. •

Златко Костадинов
и другаря Ванчев

Фашизъм и демокрация

» » » продължава от страница 7
ка практика, те не се противопоставят на нацистите физически, не встъпват в никаква конфронтация и използват антифашизма само като „марка“ за привличане на хора в своите организации.

Сътрудниците ли си с някакви леви организации?

Това зависи от това, какво наричаш „леви“ организации. Ние си сътрудничим с всички видове антиавторитаристи и това е важен принцип за нас. Считаме, че фашизмът и така наречената „демокрация“ не са противостоящи, а по-скоро са две форми на една система – капитализмът и държавата. Следователно, ние считаме за крайно абсурдно да се борим с фашизма ръка за ръка с различните видове социалдемократи или „либерали“, които са убедени, че на полицията е нужно да се даде повече власт и да се изисква от съда да дава на нацистите по-тежки присъди. Чешките „леви“ са безнадежно продържавни и „продемократични“ в смисъл на липса на сериозна критика на капитализма. Освен това съществуват и няколко болшевишки ултралеви групи, с които също отказваме всякакво сътрудничество, защото ги считаме за тоталитарни организации, чиято цел се явява дър-

жавната власт и осъществяването на тяхната диктатура НАД пролетариата.

Каква е ситуацията с нацистските групи във вашата страна?

Нацистите в Чехия са организирани в много групи. NO – narodni odpor (което означава „национална съпротива“), NK - narodni korporativiste („национал-корпоративисти“), регионални групи нацисти и симпатизиращите им (наци-пънкове, националисти, расистски хулигани). Мнозинството от тях живеят в Бърно – вторият по значение град в Чехия след Прага (в централна Чехия) – и Мост (град в северната част на Чехия, с най-голям процент безработни). Тези хора нападат младежи на улиците и ги малтретират, като обикновено нападат при числено превъзходство. Повечето от тях са физически силни, но почти винаги пияни, като най-често единствената причина за нападенията са друг цвят на кожата или просто цветът на косата...

Каква е политическата ситуация в Чехия?

Капитализъм, капитализъм, капитализъм.

Разкажи за вашата музикална сцена. Какви групи са антифашистки?

Не само групи, но и няколко звукозаписни студия в Че-

хия са антифашистки. Съществуват основно пънк и хардкор групи, които имат политически текстове. За съжаление много от тези групи единствено пеят, но не правят никакви революционни действия. От политическите ни групи, които не само свирят, мога да спомена „Edelweiss piraten“, „Zvonte na roplach“, „Last strike“, „Rumburak“.

Разкажи за инициативата „Love football, hate racism“.

„Love football, hate racism“ – това е кампания с основна цел борба против расизма и постоянно нарастващата комерсиализация във футбола, против расистките хулигани и против мениджърите, преследващи само печалби. Основна дейност е организирането на любителски футболни срещи заради веселбата, за толерантност между агитките.

Имате ли контакти с антифашисти от други страни?

Да, имаме множество контакти по цял свят. В това число и в Русия.

Някакво послание за руските антифашисти?

Останете непримирими, бъдете силни, присъединявайте се към антифа! •

22.03.2007

yaroslav.antifa.net
превод LGB

Провокация!

Няколко дни преди първомайския протест, организиран от ФАБ, в Интернет се появиха снимки на неколкократно отпечатана лепенка с лозунги „Анархия вместо България“ и „Смърт на България“, уж разлепена в района на НДК в София и „подписана“ от името на Федерация на анархистите в България. Едновременно с това по форумите в мрежата се заредиха призови към родолюбивите българи да излязат на 1 май на бой с анархистите, които искали да убият България, към държавните органи да забранят ФАБ и други до болка познати номера от цирка.

ФАБ ясно заявява, че няма нищо общо с тези и други подобни безсмислици.

Анархистите от ФАБ виждаме много съществена разлика между своята родина, оформена исторически като териториална и културна цялост, и институциите и структурите на властта, които управляват хората в нея с насилие и заблуди. Ние ясно разделяме своята родина от държавните институции, които са врагове за нейното свободно развитие, и ние имаме причина да говорим против нея. Разпространените листовки са подло действие на враждебни единици, които все повече се страхуват от нас и то съвсем основателно. •

ФАКТИ И СЪБИТИЯ С КОМЕНТАР

Да гласуват ли изселниците?

На 14 февруари парламентът гласува закон във връзка с предстоящите избори за евродепутати. В законопроекта се предвижда право на глас да имат само български граждани престояли в родината най-малко три месеца преди изборите или живеещи в някоя от страните на Европейския съюз. Представителите на ДПС напускат залата след като научават резултата в знак на протест срещу дискриминацията, която според тях е проявена към изселените турци, чиито права се нарушават.

Макар и напуснали България, те са запазили българското си гражданство, което ще рече, че винаги, когато пожелаят, могат да се завърнат в страната. Те се възползват от правото си на глас, за да гласуват за турската етническа партия ДПС, с което да засилят политическите си позиции. Гласуват и си заминават за Турция, където продължават да живеят и работят, без да се интересуват повече какво става у нас. А през това време Доган се ежи, че с тяхна помощ е спечелил някои депутати повече и често налага мнението си.

Когато представителите на ДПС защитават правото им на глас, позовавайки се не само на нашата конституция, но и на практиките в ЕС, изпускат, че нашият случай с българските турци е уникален и няма аналог в общността.

Но когато става дума за човешки права от устата на представителите на ДПС, а те често го правят, в съзнанието ми изплуват събития, като тези станали в Батак, Перушица, Брацигово, Старозагорските кланета, избитите деца край Магжарово, похамеданчването в Родопите, набирането на еничари, избитите 1,5 милиона арменци. И макар че тези събития са от по-далечното минало, не биха могли да погминат онова, което наскоро ставаше в Анадола с 20 милиона кюрди, които също искат човешки права, но няма кой да им ги даде. Аз лично не съм чул някога някой от представителите на ДПС да се изкаже в тяхна полза.

Даже турското правителство не иска да ги признае за отделен етнос и ги наричат „балкански турци“. А нашите сънародници от турски произход, в които има и българска кръв, не на шега се опит-

ват да насаждат турско самосъзнание, не само в циганите от Столипиново, но и сред българите мохамедани от Родопите.

И защо примерно изселниците турци да имат права, а изгонените от Източна Тракия българи от близо 90 години да не могат да получат компенсация за останалите им там имоти?

Въпросът не е толкова кой има и кой няма право да гласува, а просто колко е абсурдна цялата система на избирателната демокрация, в която може 20 години да си имал право на глас, а днес, без да си мръднал от мястото си и без да си извършил престъпление, вече да нямаш. Само идиот би вярвал, че правото на глас е неотменимо след този случай – довчерашното право на глас на изселниците беше отменено, защото тяхната партия стана неприятна на другите партии. Това е и абсурдът на демократичната система – когато тя е демократична, тя е уязвима за антидемократичните партии като ДПС, а когато реши да се защити срещу тях, тя губи своята демократичност. •

Г. Божилков и А. Ванчев

Скръбна вест

С дълбока скръб известяваме, че на 7 април 2007 почина скъпата ни и непрежалима съпруга, майка, баба и сродница

Рада Христева Велина

на 79 години, съпруга на Христо Колев Велинов от Карлово

Престана да тупти едно голямо човешко сърце, изпълнено с много благородство и добротата. За добрите хора забрава няма!

Скръбна вест

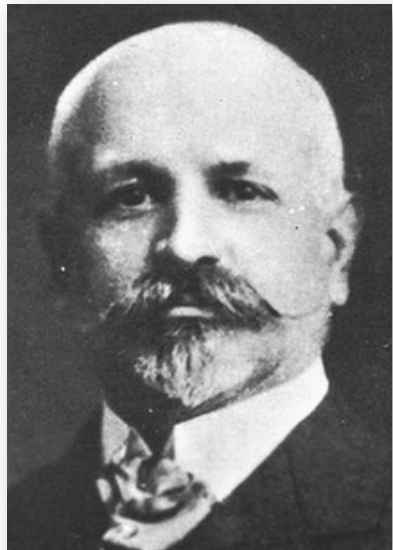
През месец март 2007 г. едно многолюдие от граждани на община Кнежа с много болка и тъга се простиха с големия лекар-хирург, човек и анархист

Драгомир Тодоров Енчев

от клуба на анархистите в град Кнежа.

СРЕЩИ С КЛАСИЦИТЕ НА АНАРХИЗМА

Георги Жечев за Себастиан Фор

Себастиан Фор

Неговият красив, калиграфски, сякаш рисуван почерк, който знае защо ме е карал винаги да свързвам представата си за него с образа на някакъв непознат, нов френски Паусий, който с пачето си перо чертае скрижалите на една нова, свободна ера в историята на човечеството. Всяка буква у него е като войник в строй или по-скоро като манифестант в редица на работническа демонстрация, който се е откъснал само за момент от производството, за да изяви на улицата бунтовната си воля, но бърза след това да се върне на работния си пост, за да продължи съзидателната си работа, върху която се крепи светът.

Когато се запознах с него той бе прехвърлил 60-те, но беше в разгара на пропагандната си дейност. Набит, строен и подвижен, бликащ от жизнена енергия, носеше сякаш в цялата си фигура отпечатъка на оптимистичния идеал, който го вдъхновяваше и изпълваше всяка негова дума с огън и вяра. В гласа му звучеше възторжената мелодия на „новите времена“, които той неуморно възвестяваше.

И наистина, Фор беше не само един от редките теоретици на безвластието, но и един от най-големите оратори на Франция. В Париж бях слушал вече и други бележити оратори – Леон Жуо, Леон Блюм, Жорж Пиош, но в сравнение с тях Фор бе ненадминат магьосник на словото.

Казват, че след Жан Жорес, Себастиан Фор е вторият по величие оратор на Франция през периода на третата република. Това беше през средата на тридесетте години на нашия век. Революционният кипнеж, пробуден от Октомврийската революция в Русия, заливаше не само Източна, но и цяла Западна Европа. Работническото движение във всички страни живееше истински Ренесанс. Безвластническото движение във

Франция бе в апогея на своето развитие (по едно време „Либертер“ бе станал всекидневник). Всички вярваха в близкото сгромолясане на стария свят. След като в книгата си „Световната болка“ бе посочил язвите на злините на умирация буржواзен свят, Фор побърза да напише и другата си книга „Моят комунизъм“, борбите за новия свят, който трябва да настъпи скоро. Непоравим оптимист, той вярваше в близката социална революция и си я представяше като общо дело на всички комунисти-безвластници и социалисти. Той бе склонен да вярва в положителното според него останало дело от Октомврийската революция в Русия, след като болшевиките я бяха отклонили в задънената улица на диктатурата и терора.

Себастиан Фор смяташе, че въпреки насилията и преследванията на анакомислещите в Съветска Русия, на комунистическия режим трябва да се признават плюсовете като социалните грижи. Забравяше, горкият, че в това не е същината на социалната революция, че тия прословути грижи за децата и болните са реализирани и в капиталистически страни като Америка, и че това е една държавна поли-

тика, която си има свои за- гачи и цели.

Едно от крупните пропагандни дела на Фор беше реализирането на неговата „Анархистическа енциклопедия“, цяла съкровищница на безвластническото учение. Помня с каква енергия и преганост той се бе отдал на това огромно дело, което висеше на плещите му не само като редакторска, но и като административна, чисто техническа работа. През 1925-1926 го виждах често в печатницата на улица Пиксерекур, по същото време се срещаме по-често и в „Групата за международни издания“, като не смятам срещите ни на множество събрания и конференции, на които той винаги бе канен.

По това време, въпреки напредналата възраст, той бе запазил остротата на своя ум и типичната си френска духовитост. Когато пускаше по някоя друга шега, Махно, който винаги сядаше до мен често ме побутваше да му преведа казаната от Фор духовитост.

С Фор присъствахме на конференцията, уредена от Групата на руските анархисти в чужбина във връзка с Организационната платформа на руските другари. Доколкото си спомням, Фор беше един от първите, кой-

то посочи елементите на властническия принцип в предлаганата от Аршинов организация и апелира към по-задълбочено и по-критично отношение.

За него ораторското изкуство бе цяла наука, подчинена на ясно установени принципи. В малката си брошура „Народният оратор“, в която той излага тези принципи като съвети към младите, казва: „Народният оратор не трябва да пренебрегва формата, но той трябва да си грижи много повече за същината, точността на мисълта на мнението, което изразява, на тезата, която поддържа, от литературната окраска и така наречените „риторични цветя“. Противно на светския или литературен сказчик, който служи за накит на кръжоците, академиите, салоните и литературните кръгове, сказчикът, който е боец, трябва да бъде популяризатор, възпитател и да изложи идеята си с ясни изразни средства. Неговата реч трябва да бъде поука и демонстрация, да създава впечатление и да кара слушателите да си припомнят що са чули, да изминат отново пътя, по който ги е повел сказчикът и ги е накарал да вървят по него.“ •

Георги Жечев

НОВО АНАРХИСТКО ИЗДАНИЕ

Спомените на Стоян Цолов

Стоян Цолов. Спомени. Издателство Шрапнел, 2007. 512 стр. Цена 5 лв.

Излезе от печат дълго подготвяната книга със спомени на анархиста Стоян Цолов (1913-1999) – участник в Испанската гражданска война, активен участник в дейността на ФАБ, осъден на доживотен затвор от болшевишката диктатура и преминал през ада на нейните затвори.

В предговора към изданието, Пламен Цолов, син на автора, пише:

„Той, както и повечето от анархистите, предварително знаеше, че новоизлюпените демократи от дясно и от ляво нямат друга цел освен домогването до

властта за лични облаги. Прогнозираше, че икономиката ни ще бъде доразграбена от бившите управляващи и техните наследници, и че правителствената олигархия на БКП ще се превърне във финансов елит, който ще се легитимира политически като патриотично предприемачество и социалдемокрация. С една единствена цел – да избегне възмездието за своите исторически престъпления и да продължи да управлява страната като частен собственик на благата ѝ. Действителността от последните 15 години само потвърждава това, което всички анархисти виждаха като на глан и срещу което организираха и организират своите акции.

Тези спомени са незавършени. Те просто секват. Татко искаше да напише още неща, които смяташе за важни в живота си, но времето не му стигна. Замисълът му беше да разкаже обикновено и човешки всичко за себе си и своите идеи, за хората, които са пресекли живота му или са го съпътствали и са оставили значима следа в него. Затова книгата изобилства със стотици имена на личности, много

от които вече не са живи. Разказът тръзва от много далече – от предците, проследява детските години на автора, юношеството, неговото идеино израстване и оформяне като безвластник, а след това и трудния му път на борец за свобода и справедливост.

Едновременно с личната изповед на автора в тази книга читателят ще открие интересни ретроспекции и интерпретации на събитията в България и по света от миналия век, направени от един различен и специфичен идеен възгл. Точността на аналогията между известните исторически факти и събития и повторенията им под нови форми в наши дни ни помагат да разберем защо анархистите са били винаги срещу войната, срещу държавните институции на обществото, срещу капитала и религията. Както и да приемем, че по един или друг начин свърхтехнологичният свят, в който живеем, няма да позволи на човечеството да оцелее, ако не бъде решително променен към един нов свят – с много повече свобода, справедливост и човечност.”

СМ

АНАРХОКАЛЕНДАР

Чикагският мъченици

- На 1 май 1886 г. работниците в Чикаго обявяват обща стачка с искане за 8-часов работен ден.
- На 4 май 1903 г. в околностите на село Баница е убит в сражение идеологът и организатор на македоногринската освободителна борба Гоце Делчев.
- На 5 май 1920 г. в САЩ са арестувани работниците анархисти от италиански произход Сако и Ванцети.
- На 5 май 1937 г. в Барселона от агенти на НКВД е убит анархистът професор Камилло Бернери.
- На 6 май 1925 г. в сражение с полицията и армията загиват четниците от Сливенската анархистка чета „Народен юмрук“ Стефан Иванов, Димо Петранов, Коичо Желязков, Господин Динев, Добри Сивилов и Никола Боруков.
- На 12 май 1952 г. в концлагера Белене е зверски убит анархистът Иван Николов Йончев от село Търновлак (Кюстендилско).
- На 14 май 1940 г. в град Торино умира Ема Голдман.
- На 15 май 1925 г. е удушен поетът Георги Милев Касабов – Гео Милев.
- На 19 май 1990 г. в Казанлък е проведена възстановителна конференция Федерацията на анархистите в България.
- На 20 май 1814 г. е роден Михаил Бакунин.
- На 21 май 1894 г. в Париж е илюминиран анархистът Емил Анри.
- На 22 май 1900 г. в Килифарово е роден анархистът Георги Симеонов Попов, четник в Килифаревската анархистка чета.
- На 25 май 1879 г. е роден пионерът на анархизма Върбан Килифарски, участник в освободителните борби, издател и просветител.
- На 25 май 1924 г. в Дупница е родена анархистката Петра Лисичкова, убита като партизанка през 1944 г.
- На 28 май 1925 г. в местността Гайтановец край Белово са убити анархистите Георги Шейтанов, Мариола Сиракова, Мина Василева, Мариука Василева, Желязко Петров и Пенчо Прокопиев.
- На 29 май 1988 г. в София умира Георги Кюртов Карамихайлов, редактор на вестник „Работническа мисъл“ преди забраната му от болшевиките.

АНАРХО РАДИО ПРОГРАМА ДИВЕРСИЯ В ЕФИРА

Денонощието има само 24 часа. Искаме ги всичките. Малкото предаване става голяма програма. След като повече от година разкъсваше ефирната радиоскука в съботния следобед, екипът на предаването реши да прави 24-часова програма в Интернет. Можете да слушате пробното излъчване на адрес:

<http://a-bg.net/dve.m3u>

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага следните заглавия на анархистка литература на достъпни цени:

КНИГИ:

1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	1 лв.
2. Национално освобождение и безвластие – Г. Хаджиев	1 лв.
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	1 лв.
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	1 лв.
5. Моя път (спомени в два тома) – Г. Хаджиев	2x1 лв.
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	1 лв.
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	1 лв.
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	1 лв.
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	1 лв.
10. Антиистория славянобългарска – Г. Константинов	1 лв.
11. Краят на държавата и капитала – Г. Константинов	3 лв.
12. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	5 лв.
13. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	3 лв.
14. Нечути песни – Кръстьо Г. Хаджиеванов	3,50 лв.
15. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	2 лв.
16. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	5 лв.
17. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	2 лв.
18. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	5 лв.
19. Хляб и свобода – П. Кропоткин	4 лв.
20. Ставайте, робове – Г. Константинов	5 лв.
21. Къде са преминали моите 80 години – Иван Дръндюв	2 лв.
22. Досие на обект №1218 – Александър Наков	2 лв.
23. Спомени за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	6 лв.
24. Одисеята на един анархист – Славеико Павлов	4 лв.
25. Адски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2x5 лв.
26. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	5 лв.
27. Един проект за социална революция – ФАФ	2 лв.
28. Спомени – Стоян Цолов	5 лв.

БРОШУРИ:

1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	0,50 лв.
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	0,50 лв.
3. Що е анархизъм?	0,50 лв.
4. Отговор на една вярваща – С. Фор	0,50 лв.
5. За общината	0,50 лв.
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	0,50 лв.
7. Крахът на руския държавен комунизъм – Рудолф Рокер	1 лв.
8. Килифаревско народно въстание и килифаревска чета	1 лв.

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славеико“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631 388.

ПОМОЩИ ЗА „СВОБОДНА МИСЪЛ“

Николай Рагулов, Стамболийски	50 евро
Вестник Култура	20 лева
Тодор Иванов, София	20 лева
Христо Велинов, Карлово	50 лева
Иво Кацарски, София	100 лева
Станчо Кърларов, Бъта	10 лева
Жельо Желев, Стара Загора	8 лева

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (IBAN):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б О Б Б А Д , К Л О Н П Е Р Н И К

Ф А Б Б Л А Г О Д А Р И З А О К А З А Н А Т А П О Д К Р Е П А !

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! *Ръкописи не се цензурат и не се връщат!*

уебсайт на ФАБ: www.a-bg.net
уебсайт на „Свободна мисъл“: sm.a-bg.net
имейл на ФАБ: fab@a-bg.org

телефони за връзка с ФАБ

0889 662 855 0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59
отговорен редактор **А. Ванчев**
предпечатна подготовка **„Свободна мисъл“**
печат **„Унискорп“ ООД**

АБОНАМЕНТ 2007

Драги читатели, Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ ВЪВ ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година - 6,00 лв.; за 6 месеца - 3,00 лв.; за 3 месеца - 1,50 лв. Цена на един брой - 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ

Каталожен номер 649

ПРОТЕСТ

**В НАЙ-БЕДНАТА
СТРАНА ОТ ЕС:**

1 ЧОВЕК ЗАГИВА ПРИ
ТРУДОВА ЗЛОПОЛУКА
НА ВСЕКИ **3** ДНИ

92% ОТ РАБОТЕЩИТЕ
РАБОТЯТ ПОВЕЧЕ ОТ 40
ЧАСА СЕДМИЧНО

2,5% ОТ БЪЛГАРИТЕ
СА БОГАТИ

70% СА БЕДНИ

35% ОТ ТЯХ СА НА
АБСОЛЮТНИЯ ПРАГ НА
БЕДНОСТ

ЕДВА 1/3 ОТ
ГЛАСОПОДАВАТЕЛИТЕ
ПОДКРЕПЯТ
УПРАВЛЯВАЩИТЕ

НА **2** РОДЕНИ ДЕЦА
3 ДУШИ УМИРАТ

1 МАЙ

12:00 ЧАСА

**ШЕСТВИЕ ОТ
НАРОДНИЯ ТЕАТЪР
ДО НАРОДНАТА
БИБЛИОТЕКА**

- **ЗА СОЛИДАРНОСТ
С РАБОТЕЩИТЕ**
- **ПРОТИВ ЛЪЖИТЕ
И НАГЛОСТТА
НА ДЪРЖАВАТА**

**СОЛИДАРНОСТТА МЕЖДУ ХОРАТА
Е НАШЕТО ОРЪЖИЕ СРЕЩУ ВЛАСТТА!**

ФЕДЕРАЦИЯ НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

